

## TOIMITTAJALTA

„Mitä hyötyä on tuommoisista valituksista, itsepuolustuksista ja arvosteluista, joita Toimittaja on viime aikoina Ruusu-Ristiin kirjoittanut? Eikö olisi parempi antaa valon vain loistaa sekaantumatta toisten asioihin ja mahdollisiin vikoihin?“

Näin kysyi minulta eräs lukija – ja kukaties häneen useampikin olisi yhtynyt – Ruusu-Ristin viime numerossa olleen Toimittajalta-kirjoituksen johdosta.

„Rakas lukija“, vastasin, „nythän sinä vaadit, että vastaamalla kysymykseesi todella puolustaisin omia tekojani? Mutta jos niin tekisin, mitä sitten ajattelisit ja sanoisit minusta. Muistathan, millä tavalla sananlasku arvostelee „omaa kiitosta“ . . .? Sillä ethän odottane, että nyt peruuttaisin, mitä viime numerossa puhuin? Voinko minä tosiseikkoja muuttaa? Voisinko muuttaa sitä seikkaa, että Teosofisten Seurojen asiat eivät ole mielestäni „toisten“ asioita vaan omiani? Ihanhan antautuisin syystä soimattavaksi, jos nyt puolustaisin itseäni ja vastaisin kysymykseesi!“

„Ole vastaamatta sitte.“

Niin olinkin.

\*

Kuitenkin täytyy hetkeksi palata Ruusu-Risti-kierto-kirjeeseemme, tuohon englanninkieliseen avonaiseen kirjeeseen, joka lähetettiin kaikille maailman teosofisille seuroille ja loosheille. Kuten aikakauskirjan lukijat saattavat todeta elokuun numerossa painetusta suomennoksesta, pyysin kiertokirjeen lopussa „vakavasti teosofisten aikakauskirjojen toimittajia painattamaan sen omiin lehtiinsä kunkin omalla kielellään.“

Pyyntöäni eivät tähän mennessä teosofisten lehtien toimitukset ole ottaneet huomionsa. Mutta äsken saapui luokseni eräs

saksalainen teosofinen aikakauskirja *Theosophie, Deutsches Organ der Theosophischen Gesellschaft*, jonka kustantaja on „Theosophisches Verlagshaus“, Leipzig, ja jonka toimitukseen ensimmäisenä kuuluu toht. *Hugo Vollrath*, Leipzig, – sama henkilö, jonka Saksan antroposofit aikoinaan olivat erottaneet silloisesta T. S:n Saksalaisesta Osastosta ja jonka Mrs. Besant oli nimittänyt Idän Tähtien saksalaiseksi edustajaksi. Tämän aikakauskirjan vihko n:o 7-8 (heinä-elokuu) 1921 sisältää mainitun „avonaisen kirjeen kaikille maailman teosofeille“ saksaksi käännettynä ja varustettuna seuraavalla jälkikirjoituksella:

„*Jälkikirjoitus.* Pekka Ervastian tarkoitus on hyvä ja hän on tuonut julki monien jäsenten sydämen tunteet. Mutta hän on elänyt rauhallisesti ja onnellisesti kaukaisessa pohjolassa, sillä aikaa kun maailmansodan myrsky seurauksineen pyyhkäisi yli Euroopan. Kahden koulukunnan, kahden T. S:n suunnan päämajat New-Yorkissa ja Adyarissa ovat, ottamalla aktiivisesti osaa Saksan kansan tuhoamiseen, aikaansaaneet uuden tilanteen, jota Pekka Ervast nähtävästi ei osaa arvostella ja jonka laajakantoisuus ei ole tullut hänen tietoonsa. Melkein kaikki looshit, jotka kuuluivat näihin kahteen keskukseen, ovat peräytyneet ja hajonneet tai julistautuneet itsenäisiksi. Sillä välin on solmittu Versailles'in rauha. Besant-koulu Adyarissa ei tähän mennessä ole julkaissut mitään protestia tuota rauhansopimusta vastaan. Ehkä se tai jotakin sensuuntaista tapahtuu heinäkuun kongressissa Parisissa. Leipzigin I. T. V. (”Internationale Theosophische Verbrüderung“, kansainvälinen teosofinen veljesliitto) ja Tingley-seura eivät yleensä antaudu neuvotteluihin, edellinen (kts. I. T. V:n tiedonantoja) pitää rouva Besantia ja C. W. Leadbeateria mustina maagikkoina, ja mitä näihin seuroihin tulee, on siis asia sillä hyvä. Saksan T. S. (*Theosophische Gesellschaft in Deutschland*) ei väitä olevansa mikään maailman tuomari eikä tuomitse ketään, se vain viittaa Karman lakiin (”kosto on minun”), jonka alaiseksi jokainen tapahtuma pakostakin jää. Sen päämaja pysyy teosofisella

kannallaan Parisin kongressiin nähden, joten uusia kehitysilmiöitä mahdollisesti saattaa esiintyä.

Teosofisen Seuran Toimintavaliokunta.“

\*

Kuinka paljon ajatuksen aihetta antaakaan ylläoleva „jälkikirjoitus“! Parempaa puoltolauseetta Ruusu-Risti-kiertokirjeessä esiintuoduille näkökohdille saattaa tuskin ajatella kuin on se, mikä sisältyy yllämainittuihin tosiseikkoihin. Saksan teosofit – yksin Adyar-seuran jäsenetkin – ovat niin syvästi loukkaantuneet Teosofisen Seuran y. m. suhtautumisesta maailmansotaan, että useimmat looshit ovat joko hajaantuneet tai julistautuneet itsenäisiksi! Eipä sovi ihmetellä. Suurempi kumma olisi, jos Saksan teosofit nöyrästi olisivat alistuneet siihen tuomioon, jonka Mrs. Besant, Mr. Leadbeater, Mr. Sinnett y. m. langettivat Saksan kansasta, väittäessään – kuten muistamme – että kaikki valkoiset voimat, m. m. Valkoinen Veljeskunta, taistelivat liittolaisten puolella Saksaa vastaan, joka oli antautunut mustien voimien valtaan! Eikä ihme, että he, Saksan teosofit, pitivät tätä menettelyä kansainvälisen teosofisen veljeyden pettämisenä! Eivät ainakaan he olleet sotaa tahtoneet. Ja jos maailmansodan ukkosten jyristessä kansallinen kiihko sai Mrs. Besantin y. m. lausumaan noita kamalia sanoja, olisi todella saattanut odottaa, että samalta taholta nyt – kiihkon asetuttua – julistettaisiin veljeyden nimessä vastalause Versailles'in rauhan määräyksiä vastaan, jotka kaikkien puolueettomainkin silmissä ampuvat yli maalin. Niin ei kumminkaan vielä ole tapahtunut, ja me jäämme – mekin, jotka syrjästä seuraamme tapahtumain menoa, vaikkemme suinkaan ole eläneet niin onnellisissa rauhassa kuin *Theosophie*, kumma kyllä, otaksuu, – me jäämme ihmetellen kysymään: miksikä johtavassa asemassa olevat teosofit toisella kertaa sekaantuvat politiikkaan, mutta toisella kertaa ei? Ja miksikä emme

kerrankin voisi unohtaa koko menneisyyden ja lyödä veljeskättä kaikkien kanssa? Olemmeko niin jaloja olevinamme, ettemme saata seurustella veljinä syntisten ja epätäydellisten kanssa? Vai tunnemmeko todella itsemme niin huonoiksi ja ahdasmielisiksi, että meidän on paras vaieta koko kansainvälisen veljeyden aatteesta?

\*

Ikäviäkö nyt vain kirjoittelen? Kertoisinpa hauskaakin, jos olisi aiheetta. Mutta voimmehan kääntää huomiomme toisenlasiinkin asioihin.

Edessäni pöydällä on kirjanen, jonka on kirjoittanut teosofisen liikkeemme ensimmäinen saksalainen suurteosofi, tohtori *Franz Hartmann-vainaja*. Sen nimi on *Geheimschulen der Magie und okkulte Übungen* (Magian salakouluja ja okkultisia harjoituksia). Teenpäähän siitä muutamia poimintoja:

„H. P. B:n välityksellä tehtiin muutamia adeptien korkean koulun yleviä henkisiä totuuksia käsitettäväksi inhimilliselle ymmärrykselle: mutta jo on ymmärtämättömyys saanut ne kouriinsa ja vääristellyt niitä. Tyhmyys on toimettomuuden perusta, ahneus toiminnan aiheuttaja. Toinen ihmisluokka ei tahdo tietää mitään valosta: he rakastavat pimeyttä ja pelkkäävät tulevansa herätetyiksi unelmistaan; he eivät tahdo, että raikas tuulahdus „idästä“ hajoittaa heidän pilvilimmansa. Toiset tahtovat käyttää itsekkäihin tarkoituksiin sitä valonvälkettä, mikä heihin on langennut; he luulevat löytäneensä keinon, millä maailman silmissä voivat loistaa; suuruudenhulluudessaan koettavat tehdä itsestään jumalia, käsittämättä että heidän „itsensä“ on harha ja niin muodoin suurin este todellisen tiedon tiellä.“

„Paitsi näitä kahta ihmisluokkaa on olemassa kolmas, jonka muodostavat petkuttajat. Goethe sanoo: „Ilme on uskon lempilapsi“. Taikausko ei tosin synnytä ihmeiden tekijöitä, mutta sen sijaan monta väärää profeettaa. Nämä käyttävät hyväkseen

ihmisten vetäytymistä „salaperäiseen“ siten, että joko julkisilla ilmoituksilla tai „salassa pidettävillä kirjeillä“ kääntyvät herkkäuskoisten puoleen, joiden kukkaroihin heillä on hyvä silmä, ja kehoittavat näitä antautumaan heidän „salaiseen johtoonsa“. Tuon tuostakin kuulee puhuttavan n. s. „okkultisten koulujen“ ja „seurojen“ perustamisesta, joiden johtajat lähemmin tarkastettuina osoittautuvat rappiolle joutuneiksi ja „väärin ymmärretyiksi“ neroiksi, jotka ovat tarttuneet tähän viimeiseen toivottomaan keinoon tullakseen mukavasti toimeen ja nyt „tuntemattomina päinä“ sanovat haluavansa yksityisesti opettaa maailman seitsemän viisaan, Zarathustran y. m. salaisuudet uteliaalle tutkijalle tämän omaa „uhrautuvaisuutta“ vastaavaa rahasummaa vastaan. Tyhmyri, joka menee ansaan, vihitään sitten enemmän tai vähemmän naurettavilla juhlamenoilla keinotekoisesti „valaistujen“ liittoon, ja jollei hänestä itsestään – mikä usein tapahtuu – lopulta tule narri tai petkuttaja, niin jättää hän pitemmän tai lyhyemmän ajan kuluttua jälleen koko seurana, köyhempänä rahasta ja itsekunnioituksesta, mutta rikkaampana pettyneillä toiveilla saavuttamastaan kokemuksesta.

„Välistä tavataan näiden n. s. „johtajien“ joukossa henkilöitä, jotka toimivat hyvässä uskossa, mutta tietämättömyydestä ja siten itseäänkin pettävät. Näitä ovat ne, jotka uskovat keksineensä jonkun pienen okkultisen salaisuuden (kuten esim. ajatuksen kaukovaikutuksen, astraalivalossa näkemisen, astraaliruumiin itsetoiminnan ihmisen nukkuessa y. m. s.) ja nyt luulevat päässeensä viisauden viimeiselle huipulle sekä olevansa kutsutut ihmiskunnan ainoiksi johtajiksi, kun taas kokenut tietää, että tiedon kullakin korkeammalla portaalla koko hänen siihenastinen tietomääränsä näyttää mitättömältä ja ettei kukaan muu ole ihmisten johtaja Jumalan luo kuin se, jonka Jumala itse omalla äänellään on siihen kutsunut.

„Kaikki tuommoiset seurakunnat, yhdistykset, lahkot ja liitot, joiden päämääränä on petkutus ja huijaus, saavat tukensa siitä taikauskosta,

että ihmisen harhaperäisestä „itsestä“ (personallisuudesta) voidaan tehdä jotain suurta ja jumalallista. He eivät käsitä raamatunsanan salaista merkitystä: „joka teistä on pienin maan päällä, hän on oleva suurin taivasten valtakunnassa“, s. o. he eivät tiedä, että juuri se, joka kaikista vähimmin ajattelee omaa itseyytään ja omaa erikoista olemistaan, hän on lähimpänä jumalallisen rakkauden ja tiedon valtakuntaa.“

„On olemassa vain yksi ainoa jumaltiedon valo ja sentähden myös vain yksi ainoa koulu, jossa viisaus itse on opettajana: sen kouluhuoneena on maailmankaikkeus ja sen opetusmetoodina on kokemus. „Tuntemattomana päänä“ tässä koulussa on pyhä henki, s. o. tiedon henki, joka tunkee läpi sielun ja ilmestyy ihmisen sydämessä. Tässä koulussa on olemassa viisaiden yhdyskunta, ja tämän yhdistyksen „okkultisuus“ on juuri siinä, ettei se ole mikään ulkonainen, näkyvä yhdistys, vaan *henkinen veljesliitto*, jonka jäseniä, vaikkeivät personallisesti tunnekaan toisiansa, lujasti *liittää toisiinsa hyvään kohdistuvan rakkauden yhteinen side*.“

\*

Eräs ystävä kirjoittaa minulle Amerikasta: „Minun esitykseni saattaa olla aivan uhkarohkea, mutta seurattessani Ruusu-Rivistä, miten huono aika y. m. siellä Suomessa nykyään on, tuli tämä ajatus niin voimakkaana, etten tahtonut sitä enää vastustaa. Niin, ajatukseni on se, että eikö Teidän sopisi tehdä luentokiertomatka täällä Amerikassa? Minun luulojeni mukaan kannatus olisi varma jo kansalaisten kesken, ja myös toiskielisten keskuudessa olisi varmasti kannatusta . . . Meillä täällä mantereella ei kyllä ole vielä kuin kolme teosofista looshia, mutta joka paikkakunnalla on kansalaisia, jotka kannattavat teosofiaa . . . Ja uskon, että kun henkisesti voimakas henkilö kävisi täällä, niin se saattaisi hengen tulen syttymään . . .“

Mitä Ruusu-Ristin muut lukijat Amerikassa arvelevat? Onko minulla toisiakin ystäviä, jotka soisivat minun tulevan sinne? Parikymmentä vuotta sitten oli paljon puhetta Amerikassa käynnistä. Silloin ei sopinut, kun oli työ juuri alkanut Suomessa. Mitenkähän nyt mahtaa olla?

\*

Toivottavasti Ruusu-Ristin tämän vuotiset asiamiehet eivät käsittäneet Neuvoston kiertokirjettä sillä tavalla, ettei heidän myötävaikutustaan enää tarvittaisi. Se on päinvastoin yhtä arvokas kuin ennen. Kaikille nykyisille tilaajille lähetetään tosin ensi vuoden n:o postietuannilla, mutta ainoastaan niille tietysti, jotka eivät sitä ennen jo ole tilaustaan uudistaneet. Tämä uudistaminen taas saattaa kuten ennenkin tapahtua asiamiesten välityksellä.

(Ruusu-Risti 1921 N:o 9, s. 513-518)